

Jaarverslag 2012

**Vastgesteld op de Algemene Ledenvergadering van de Vereniging BOKD
op dinsdag 23 april 2013 in dorpshuis De Weidehoek te Wijster**

Voor akkoord:

Klaas Meppelink, Voorzitter

Agnes Voogt, Secretaris

Casper Veen, Penningmeester

Theo Brugman, P&O

Inhoudsopgave

Voorwoord	pag. 3
Organisatie	pag. 4
Werkplan 2012	pag. 7
• Kennisinfrastructuur	pag. 7
• Vitaal Platteland	pag. 11
• Demografie	pag. 13
• Civil Society	pag. 14
• Ondersteuning	pag. 16
• Sociale Allianties en Vrije Ruimte	pag. 20
Bijlage	
• Projectenoverzicht 2012	pag. 23

Vereniging Brede Overleggroep Kleine Dorpen in Drenthe
Kampsweg 4
9418 PE Wijster
T 0592-315121
F 0592-341861
www.bokd.nl
info@bokd.nl

Wijster, april 2013

Voorwoord

Het bestuur van de Vereniging Brede Overleggroep Kleine Dorpen in Drenthe biedt u hierbij het jaarverslag van 2012 aan.

Belangrijke zaken werpen hun schaduw vooruit. De, in december 2011 aangekondigde bezuinigingsronde van de provincie heeft een groot gedeelte van het jaar zijn weerslag gehad op de discussies binnen onze organisatie. Bestuur en medewerkers hebben vooral in het eerste kwartaal veel tijd besteed aan voorlichting geven richting statenleden over doelstelling, werkwijze en belang en kracht van de BOKD. Het door ons als minimaal noodzakelijk aangegeven bedrag om als organisatie verder te kunnen werd voor de komende drie jaar toegezegd.

Het bestuur nam het besluit een duidelijke functiescheiding aan te brengen door te gaan werken met twee consultants en secretariële ondersteuning en een belangrijk deel van de directietaken zelf op zich te nemen. Daarnaast moeten twee medewerkers zich gaan richten op de uitvoering van projecten. Vanaf 1 oktober worden de werkzaamheden vanuit het dorp Wijster, oprichtingsplaats van de BOKD, uitgevoerd.

Samenwerkingsvormen met andere organisaties die ook op het Drentse platteland en in kleine dorpen werken zijn door de BOKD altijd gezocht, vooral bij de uitvoering van projecten. Door het nieuwe provinciale beleid heeft het zoeken naar samenwerking een impuls gekregen. Wij zullen ons breed oriënteren om die vormen te zoeken die passen bij ons gedachtegoed. De kwetsbaarheid verminderen van een kleine organisatie speelt daarbij een rol.

Ook dit jaar waren wij op vele manieren actief betrokken bij alles wat speelt op ons vitale platteland. In dit jaarverslag vindt u daarvan een weergave.

Onze leden hebben in dit jaar duidelijk aangegeven betrokken te willen blijven bij ontwikkelingen welke direct te maken hebben met hun woon- en leefomgeving. Daaraan invulling geven is de belangrijkste opdracht voor de komende jaren.

Namens het bestuur

Klaas Meppelink, *voorzitter*

ORGANISATIE

Leden

- Het ledenbestand van onze Vereniging bedroeg op 31 december 2012: 133 ledendorpen en 54 individuele leden. Voor het overzicht van de aangesloten dorpen: zie ww.bokd.nl.
- Bij het Steunpunt Dorpshuizen Drenthe zijn op 31 december 2012, 109 dorps- en buurthuizen aangesloten. Het Steunpunt heeft daarnaast zo'n 10 donateurs (welzijnsstichtingen en gemeenten).

Bestuur

- Per 31 december 2012 bestond het bestuur van de Vereniging uit:

Bestuur BOKD		
naam	wonende in gemeente	functie
Klaas Meppelink	Midden-Drenthe	voorzitter
Agnes Voogt	Aa en Hunze	secretaris
Casper Veen	Meppel	penningmeester
Theo Brugman	Tynaarlo	P & O
Wijnhout Punt	Hoogeveen	lid
Janny Knol-Lubelinkhof	De Wolden	lid
Grietus Ensing	Emmen	lid
Hans Peeters	Borger-Odoorn	lid
Jan Vos	Borger-Odoorn *	lid
Willy-Anne van Stiphout	Coevorden	lid
Jofien Brink	Noordenveld	lid
vacature	Westerveld	lid

Het dagelijks bestuur bestaat uit de voorzitter, secretaris, penningmeester en P&O.

*Jan Vos vertegenwoordigt de dorpshuizen in Drenthe.

- Vertegenwoordiging van de Vereniging door bestuursleden vond plaats in de LVKK, het NOL en Dorpshuizen.nl door respectievelijk Agnes Voogt, Klaas Meppelink en Gerard Rijker (tot de ALV 2012)/ Grietus Ensing (v.a. de ALV 2012).
- Het Algemeen Bestuur heeft in 2012 acht keer vergaderd. Het DB is aan het einde van het jaar uitgebreid naar 4 personen en kwam maandelijks in vergadering bijeen.
- Vanwege vele ontwikkelingen en onderwerpen die tegelijkertijd speelden heeft het bestuur besloten om een aantal werkgroepen in te stellen. Met ondersteuning vanuit het kantoor zijn diverse werkgroepen actief geweest, te weten: de werkgroep Financiën, Toekomst BOKD (incl. Lobby), Huisvesting en Projectbureau in oprichting.

- Het Steunpunt Dorpshuizen Drenthe heeft een Raad van Advies (RvA) Dorpshuizen die het bestuur gevraagd en ongevraagd van advies dient. In de RvA hebben de volgende personen zitting: Gerard Rijker; Jan Vos; Grietus Ensing; Ceciel Mentink; Eric Boers; Gerard Sinkgraven en Marietje Wubkes. Gerard Rijker en Marietje Wubkes hebben in het voorjaar van 2012 afscheid genomen van de Raad van Advies.
- Lobby en besluitvorming provinciale subsidie BOKD. Dit voorjaar is veel energie gestoken in de politiek, in casu in het behoud van een basissubsidie van voldoende omvang om het werk van de BOKD en het SDD te kunnen continueren. Met alle fracties in de Provinciale Staten zijn één of meerdere gesprekken gevoerd in aanloop naar de besluitvorming over het provinciaal sociaal domein en de kerntakendiscussie in combinatie met bezuinigingen halverwege april dit jaar. Ook hebben wij m.b.t. die onderwerpen ingesproken. Dit heeft gelukkig geresulteerd in het behoud van een subsidie van € 154.000,00 voor de komende drie jaren in plaats van € 100.000,00.
  - Binnen het bestuur is een werkgroep aan de slag gegaan om zich te buigen over de toekomst.
- Dit voorjaar is een extra Ledenvergadering belegd om onze achterban te informeren over ontwikkelingen en gedachten over de toekomst van onze organisatie in het kader van de bezuinigingen van de provincie Drenthe. Hiervoor werden zowel onze Leden als de aangesloten dorps- en buurthuizen uitgenodigd.
- Op de Algemene Ledenvergadering in Zweeloo werd afscheid genomen van de bestuurleden Geertje Timmermans (gemeente Westerveld) en Gerard Rijker (voorzitter Adviesraad Dorpshuizen). Zij zijn hartelijk bedankt voor hun inzet. Het inhoudelijk thema van deze ledenvergadering was Collectief Particulier Opdrachtgeverschap / Woningbouw in kleine dorpen.

Personeel

- In 2012 bestond het personeel van de Vereniging uit:
  - Dirk-Jasper Keegstra, directeur (tot 1-10-12) voor 31 uur per week (in dienst sinds 01-11-2004);
  - William Prinsen, consultant plattelandsontwikkeling voor 38 uur per week (in dienst sinds 18-11-1991);
  - Renni van Houten-Staal, financieel medewerkster voor 12 uur per week (in dienst sinds 1-6-2000). Renni is per 1-3-2012 uit dienst gegaan i.v.m. het aanvaarden van een andere betrekking. Renni werkte eerder ook parttime voor de toenmalige Stichting Dorpshuizen Drenthe. Een deel van haar taken is overgenomen door HD Accountants.
  - Wilma de Jong-Hagting, directiesecretaresse voor 26 uur per week (in dienst sinds 16-8-2008);

- Luit Hummel, projectcoördinator voor 27 uur per week (in dienst sinds 01-10-2008)
  - Paul van Schie, consulent dorpshuizen voor 22 uur per week (in dienst sinds 1-3-2010).
- Het verzuimpercentage bij de BOKD is hoog. Dit heeft met name te maken met de afwezigheid van William Prinsen die in het begin van het jaar regelmatig een korte periode afwezig was en met ingang van november 2012 in verband met ziekte volledig is uitgevallen .
  - Roelof Huisman is als vrijwilliger actief voor het beheer van de knapzakroutes. Erik Sijtsma is tot het najaar als vrijwilliger voor de BOKD actief en houdt zich bezig met het thema duurzaamheid.

Huisvesting

- De BOKD is met ingang van 1 oktober verhuisd. Na het afwegen van meerdere mogelijkheden is gekozen om Assen te verlaten voor een nieuwe plek in het dorp Wijster (gem. Midden-Drenthe). Hiermee is een forse besparing op onze huisvestingslasten behaald.

Transitie

- Na enkele jaren van kleinere bezuinigingen op een rij, is aan de BOKD in 2012 een stevige bezuiniging opgelegd. In 2012 is *-door bestuur en medewerkers-* veel energie gestoken in het vormgeven van de dienstverlening: hoe kunnen we als BOKD/ SDD, ondanks de sterk afgenomen middelen, onze achterban (dorpen en dorpshuizen) kwalitatief voldoende blijven ondersteunen.
- De BOKD voert naast de verenigingstaken ook projecten uit. In de projectentak zijn, sinds 1 oktober, twee medewerkers belast met projecten (anderhalf fte).
- Vanaf 1 oktober is de functie van directeur komen te vervallen. Een aantal taken van de directeur zijn overgedragen aan het Algemeen Bestuur.

WERKPLAN 2012

Kennisinfrastructuur (kennis ontsluiten en kennis beschikbaar stellen)

Dit onderdeel omvat de volgende punten:

- A. Ontsluiten van kennis
  - B. Beschikbaar stellen van kennis
  - C. Inzet binnen innovatieve projecten (binnen sociale agenda en sociale allianties)
  - D. Kennisinzet pMJP
  - E. Kennisinzet 7 tot 7
  - F. Ambtelijk en bestuurlijk overleg
  - G. Toeristische infrastructuur
- *Noordelijk Overleg (A)*

Dit jaar heeft er twee maal bestuurlijk overleg plaatsgevonden met onze zusterorganisaties uit Groningen en Friesland waarbij ontwikkelingen zijn besproken. Op operationeel niveau is er veelvuldig contact tussen onze organisaties en wordt er samengewerkt waar mogelijk. Zo is dit jaar bijvoorbeeld gezamenlijk een themabijeenkomst georganiseerd over (dorps)coöperaties.
  - *Kenniscentrum Krimp Noord Nederland (A en B)*

De BOKD heeft als lid van een klankbordgroep meegedacht bij het opstellen van de onderzoeksagenda en heeft een bijdrage geleverd aan de KKNN-informatiebrief. De BOKD heeft tevens drie krimpcafés bezocht waar o.a. het thema 'kansen voor dorpen in krimpregio's' centraal stond.
  - *Aanwezig/inbreng (A en B)*
    - Gebiedsvisie windenergie, Valthermond
    - Gemeente Aa en Hunze; voorlichtingsavond windenergie Annerveenschekanaal
    - Gemeente Aa en Hunze ; bijwonen voorlichtingsavond over het aanstaande voorzieningenbeleid
    - Deelname aan atelier Mooi Drenthe voorbereiding en afsluitende bijeenkomst
    - Deelname aan presentatie waarderingmethodiek Dorps en Stadsranden Regiovisie Assen Groningen
    - Deelname AGRODEALS visievorming over toekomst landbouw in de provincie Drenthe en Groningen
    - Deelname Movisie (nationaal) Effectieve Sociale Interventies
    - Cie. leefomgeving Aa en Hunze m.b.t. voorzieningenbeleid
    - Werksessie klankbordgroep onderwijs
    - Ontwerplab voor scholen Noorderland
    - Conferentie demografische ontwikkelingen in De Wolden
  - De BOKD is bevraagd naar haar visie op de demografische ontwikkelingen door Jan Kleine (bureau Pau in opdracht van noordelijke overheden) (B)

- Met bureau KAW (architecten en adviseurs) zijn gesprekken gevoerd over mogelijkheden voor samenwerking, met name op het vlak van bouwen en van veranderende verantwoordelijkheden van beheer en eigendom van accommodaties. (A en B)
- *Presentatie adviesraad Tynaarlo (B)*
Op verzoek van de Adviesraad Platteland en Kleine Kernen van de gemeente Tynaarlo is in oktober een inleiding verzorgd over actuele ontwikkelingen op het platteland.
- *Overige bestuurlijke contacten (A en B)*
Met o.a. onderstaande personen is informatie gedeeld en zijn ontwikkelingen besproken in een gesprek: Wethouder Sleeking (Emmen), Wethouder Smidt (Hoogeveen), Fractie PvdA van de gemeente Midden-Drenthe, ECO Oostermoer, Wethouder Kuin (Assen).
- *WUR (B)*
De BOKD is geïnterviewd in het kader van een onderzoek van Universiteit Wageningen naar het gebruik van Social Media op het platteland. Dit onderzoek wordt uitgevoerd in opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken.
- *LvKK (B)*
Uitwisseling van kennis en ontwikkelingen op het landelijk coördinatorenoverleg
  - 10-5-12, specifiek thema: zorgcoöperaties in dorpen
  - 11-12-12, specifiek thema: projectmatige samenwerking in 2013 tussen zusterorganisaties, LvKK en het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

Ons bestuurslid Agnes Voogt maakt deel uit van het bestuur van de LVKK en heeft in die hoedanigheid de bestuursvergaderingen en de Kaderdag bijgewoond.

- *Platform dorpshuizen (A en B)*
Landelijke bijeenkomst van provinciale steunpunten voor dorpshuizen waarbij kennisuitwisseling plaats vindt en de organisaties elkaar informeren over ontwikkelingen.
  - 15-2-12, Noord Brabant, uitwisseling wet- en regelgeving m.n. Buma, Sena en Videma en nieuwe Drank en Horecawet
  - 9-5-12, Overijssel, uitwisseling en specifiek thema: verduurzamen van dorpshuis door aanschaf zonnepanelen
  - 18-9-12, Friesland, uitwisseling en specifiek thema: kwaliteitszorg voor dorpshuizen
  - 27-11-12, Noord Holland, uitwisseling en specifiek thema: dorpshuizenbeleid op maat, handreiking aan gemeenten
- *Themabijeenkomsten dorpshuizen (B)*
  - 17-4-12, dorpshuis de Weidehoek te Wijster, dubbelprogramma; thema 1 : collectief inkopen van energie door Sytse v.d. Velde van Dorpstroom.

- Thema 2: Buma, Sena en Videma door Pieter Knol van de Vereniging Groninger Dorpen (29 personen aanwezig van 17 dorpshuizen)
- 12-06-12, dorps huis de Zevenster te Schoonloo, thema: VNG vrijwilligerspolis voor dorps huizen en dorpsbelangenorganisaties door Albert Meijer van Centraal Beheer Achmea (30 personen aanwezig van 21 dorps huizen)
  - 5-11-12, ontmoetingscentrum de Wenning te Pesse, thema: nieuwe Drank en Horecawet en kansen voor dorps huizen door Jurist Bertil Westers van Bout Overes Advocaten (50 personen aanwezig van 25 dorps huizen)
- *Deskundigheidsbevordering voor beheerders van dorps huizen (B)*
 Provinciale bijeenkomst voor beheerders van dorps huizen. Daarbij staat kennisuitwisseling centraal aan de hand van een thema.
    - 29-2-12, Ons dorps huis te Valthe, thema: Vinden en Binden van vrijwilligers aan je dorps huis en wat je daar als beheerder aan kunt doen (15 personen van 12 dorps huizen)
    - 20-6-12, De dorps hoeve te Hijken, Incompany Herhaling BHV door J. v.h. Hof van Acrium (15 personen van 11 dorps huizen)
    - 12-12-12, dorps huis de Tiphof te Geesbrug; thema: Van Beheerder naar Gastheer. Dorps huizen moeten steeds ondernemender worden en wat betekent dat in de praktijk voor beheerders van dorps huizen? (11 deelnemers van 8 verschillende dorps huizen)
  - *Overige contacten (A en B)*
    - thema: duurzaamheid dorps huizen; Netwerk Duurzame Dorps huizen (Doarpswurk), Zonnemarkt (georganiseerd door Natuur en Milieufederatie Drenthe), Duurzaam Balinge, Invent, Thermodicht en Siebert Solar
    - thema: nieuwe Drank en Horecawet; drietal gesprekken gevoerd met Gee Hurkmans, projectleider van stuurgroep Jeugd en Alcoholbeleid van de Vereniging Drentse Gemeenten. Stuurgroep is betrokken geweest bij totstandkoming van modelverordening van STAP. Daarnaast zijn er gesprekken gevoerd met Verslavingszorg Noord Nederland (VNN) over de Instructie Verantwoord Alcoholschenken voor dorps huizen
    - thema: nieuwe huurders voor dorps huizen (kleine zelfstandigen en ZZP-ers) met stichting Kwartiermeesters
    - dorps huizenoverleg gemeente Midden Drenthe (2x per jaar)
    - dorpenoverleg Midden-Drenthe/GBOT
    - Probaan/ de Trans; willen in het kader van wijzigingen in AWBZ en WMO cliënten met verstandelijke beperking laten werken in dorps huis
    - Van Leeuwen communicatie; verkennend gesprek hoe we het onderwerp communicatie en nieuwe media onder de aandacht van dorps huizen en dorpsbelangenorganisaties kunnen brengen
    - Informatiemarkt Drentse Aa (B); De BOKD heeft op Pinkstermaandag met een stand gestaan op de infomarkt van de Dag v.d. Drentsche Aa in Balloo

- *Inzet binnen projecten sociale agenda (C)*
Voor inzet sociale agenda zie: sociale allianties.
- *Kennisinzet pMJP (D)*
Op verzoek heeft de BOKD advies gegeven
- *Kennisinzet 7 tot 7 (E)*
Op verzoek was de BOKD bij de bijeenkomsten aanwezig.
- *Ambtelijk en bestuurlijk overleg met de provincie Drenthe (F)*
Dit jaar heeft op verzoek van de BOKD overleg plaats gehad met gedeputeerde Van der Tuuk. Dit vond plaats vlak na de besluitvorming van PS, om af te stemmen wat de gevolgen waren voor het werkplan 2013. In de zomerperiode is veelvuldig ambtelijk contact geweest om gezamenlijk vorm en inhoud te geven aan het werkplan voor 2013.
- *Toeristische infrastructuur (G)*
  - Aansturing en waar nodig ondersteunen van onze vrijwilliger Roelof Huisman ten gunste van het onderhouden en beheren van de Knapzakroutes.
  - Bijeenkomsten, samen met Het Drentse Landschap, in het kader van de marketing van de knapzakroutes.
  - Op 12 mei 2012 samen met Het Drentse Landschap, aanwezig bij de drie provinciën loop te Bakkeveen ter promotie van de knapzakroutes.

Vitaal Platteland

Dit onderdeel omvat de volgende punten:

- H. Trendanalyse mobiliteit en bereikbaarheid
- I. Trendanalyse dorpshuizen (gebruik en behoefte aan voorzieningen)
- J. Oprichten van Drents accommodatieoverleg (is ambtelijk dorpshuizenoverleg)

- *Trendanalyse mobiliteit (H)*

Is wegens capaciteitsverschil als gevolg van ziekte niet uitgevoerd.

- *Trendanalyse dorpshuizen (I)*

BOKD heeft samen met STAMM gewerkt aan de trendrapportage dorpshuizen. Er is een vragenlijst verstuurd met vragen over ervaren kansen en knelpunten, trends met betrekking tot verhuur en gebruik, wetgeving, exploitatie, enzovoorts. Er zijn 23 dorpshuizen benaderd waarvan er 17 hebben gereageerd. Met vijf van hen zijn verdiepende interviews gevoerd. De uitkomsten en resultaten zijn terug te vinden in de trendrapportage dorpshuizen. Hierin is aandacht voor de geschiedenis van dorpshuizen, hoe ze er nu voor staan en wat de belangrijkste knelpunten zijn die worden ervaren. Er worden handvatten geboden aan besturen en ambtenaren om dorpshuizen te versterken. Rapportage is in afrondende fase en zal voorjaar 2013 klaar zijn

- *Oprichten ambtelijk dorpshuizenoverleg (J)*

Er is een ambtelijk dorpshuizen overleg georganiseerd voor ambtenaren die betrokken zijn bij het opstellen van een verordening die paracommercie moet reguleren. De nieuwe Drank en Horecawet (DHW) is van kracht sinds 1 januari 2013. Gemeenten krijgen 1 jaar de tijd om de verordening vast te stellen.

Het SDD heeft Bertil Westers - jurist van Bout Overes advocaten en deskundig op dit terrein gevraagd een presentatie te komen geven over de nieuwe wet en daarbij aan te geven welke ruimte de wet biedt aan gemeenten om tegemoet te komen aan paracommerciële instellingen. Daarbij is ook ingegaan op de verschillende model verordeningen die in omloop zijn (VNG, STAP en BEM).

Daarna zijn het SDD en gemeenten en gemeenten onderling met elkaar in gesprek gegaan over kansen en knelpunten en over de vraag hoe op gemeentelijk niveau gewerkt gaat worden aan draagvlak. Bij de bijeenkomst waren 14 personen aanwezig van 9 gemeenten. Na afloop zijn er evaluatieformulieren verspreid waarvan er 10 zijn geretourneerd. Daarbij vonden 7 van de tien personen het informatieve deel goed en 3 personen gaven een voldoende. In dezelfde verhouding gaf men weer dat theorie en praktijk aan elkaar waren gekoppeld (7 goed, 3 voldoende). Wat als meerwaarde van de bijeenkomst werd genoemd was dat medewerkers van gemeenten het prettig vonden met collega's kennis te delen en van gedachten te kunnen wisselen.

In plaats van een tweede ambtelijk dorpshuizen overleg heeft de BOKD een bijdrage geleverd aan een vraag van de provincie Drenthe. De provincie is momenteel bezig met het inrichten van de website www.destaatvandrenthe.nl. De provincie heeft de BOKD gevraagd een overzicht aan te leveren van alle dorpshuizen in Drenthe.

De BOKD heeft contact opgenomen met alle gemeenten en hen gevraagd een lijst op te stellen of aan te vullen. Het resultaat is een overzicht van alle buurt- en dorpshuizen en MFA's in Drenthe.

Demografie

Dit onderdeel omvat:

- K. Kernteam krimp
- L. Bewustwordingsarrangement Dorpsstokkie
- M. Krimpdebat
- N. Workshop Vijf Sterren Samenwerking

- *Kernteam Krimp (K)*

In een werkgroep (met vertegenwoordigers van gemeenten, de provincie en enkele provinciale en lokale instellingen en corporaties) worden op regelmatige basis ontwikkelingen en nieuwe kennis gedeeld. In maart 2012 was de voorzitter van de landelijke werkgroep Leefbaarheid en Voorzieningen van het Nationaal Netwerk Bevolkingsdaling te gast om uitleg te geven over de werkzaamheden van de werkgroep en nieuwe ontwikkelingen vanuit rijkswege te melden. Tevens werd het zorgexperiment van Stamm CMO in de Veenkoloniën (Aa en Hunze – Borger-Odoorn) toegelicht. In juni 2012 is het thema MKB en Onderwijs behandeld.

- *Bewustwordingsarrangement Dorpsstokkie (L)*

Dit project, dat wij in opdracht van het Ministerie van Binnenlandse Zaken en de LVKK uitvoeren, gaat over het bevorderen van bewustwording ten aanzien van demografie binnen en het stimuleren van samenwerking tussen dorpen. Het project loopt tot april 2013. Tijdens de workshops van de contactambtenaren is hier al kort bij stil gestaan. Om de gemeenten in Drenthe in kennis te stellen van de uitkomsten van dit project zal in 2013 een bijeenkomst met workshops over het Dorpsstokkie georganiseerd worden voor bestuurders en contactambtenaren van Drentse gemeenten.

- *Krimpdebat (M)*

Als vervolg op het succesvolle debat over Krimp in Borger (2011) is dit jaar begonnen met de voorbereidingen van een vervolg dat georganiseerd zal worden in het late voorjaar, begin zomer van 2013. Een optie is om dit debat samen te laten vallen met de Dag van de Veenkoloniën, waar een vergelijkbaar initiatief vorm begint te krijgen. De BOKD werkt hierbij samen met Stamm CMO Drenthe. Het bestuur van KNHM Drenthe, eerder ook onze partner, heeft zich in oktober in principe bereid verklaard om ook nu weer medewerking te verlenen. In overleg wordt gezocht naar een stuk verbreding enerzijds (zodat ook andere ontwikkelingen op het platteland aan bod kunnen komen) en het laten landen van de ontwikkelingen op lokaal en regionaal niveau anderzijds.

- *Workshop vijf sterren samenwerking (N)*

De uitvoering van deze workshop was niet mogelijk in 2012, omdat het experiment Vijf Sterren Samenwerking pas in 2013 wordt afgerond. Een korte schets van Vijf Sterren Samenwerking is gepresenteerd op de tweede workshop met de contactambtenaren. Naar verwachting is het mogelijk om de workshop Vijf Sterren Samenwerking in het najaar van 2013 te realiseren.

Civil Society

Dit onderdeel omvat:

- O. Workshops contactambtenaren
- P. Trendrapportage bewonerszelfsturing
- Q. Drie projectvoorstellen Civil Society

- *Workshops contactambtenaren (O)*

Samen met de contactambtenaren van de gemeente Midden-Drenthe is het initiatief genomen om een startbijeenkomst te organiseren voor contactambtenaren / wijkregisseurs/ functionarissen dorps- en buurtgericht werken van Drentse gemeenten. Niet eerder had deze specifieke groep ambtenaren kennis uitgewisseld. Op de bijeenkomst in het dorp Oranje werd letterlijk kennis gemaakt. Vervolgens gaf Midden-Drenthe uitleg over hun manier van dorps- en wijkgericht werken. Wethouder Dolfing was ook even aanwezig om vragen te beantwoorden en in gesprek te gaan. Daarna is een inventarisatie gehouden om te peilen of en zo ja waaraan behoefte was voor een mogelijk vervolg en kennisverdieping of verbreding. Onderwerpen die genoemd waren zijn onder meer: bewonerszelfsturing, een terugtrekkende overheid, communicatie met bewonersgroepen, verschil in manier van dorpsgericht werken en de positie van de (veelal enkele) contactambtenaar binnen het ambtelijk apparaat. Tenslotte heeft de groep een rondleiding gehad bij het pretpark en vakantiepark Oranjestad. Van acht gemeenten waren vertegenwoordigers aanwezig, in totaal waren 16 personen aanwezig. Besluit na afloop was: dit moeten we vaker doen; er valt genoeg van elkaar te leren.

De tweede bijeenkomst werd voorbereid in samenwerking met ambtenaren van Tynaarlo, Emmen en Meppel. Dit maal werd een dagvullend programma opgezet rondom het thema burgerkracht en bewonerszelfsturing. Locatie was het dorp Schoonloo. Vertegenwoordigers van Emmen Revisited gaven een presentatie over de manier van dorpsgericht werken in deze gemeente. Regisseur Zelfsturing Van der Coelen van de gemeente Peel en Maas was gastspreker en heeft een inleiding verzorgd over de vernieuwende manier van werken tussen de gemeente en de mensen/dorpen aldaar. Dat gaf veel input voor vragen en bracht een mooie discussie teweeg. Tenslotte vertelde Anton Bardie van Belangenvereniging Schoonloo over de resultaten van het Vijf Sterren project en lichtte de BOKD de methodiek en werkwijze van dit project toe. Op deze bijeenkomst waren tien gemeenten vertegenwoordigd en 21 personen aanwezig. Bij navraag waren de meningen over de inhoud van het programma zeer positief. Er is afgesproken dat een vervolgbijeenkomst georganiseerd zal gaan worden in het voorjaar van 2013. De gemeenten De Wolden en Hoogeveen nemen hierbij het voortouw, de BOKD blijft betrokken.

- *Trendrapportage bewonerszelfsturing (P)*

Is wegens capaciteitsverschil als gevolg van ziekte niet uitgevoerd.

- *Drie projectvoorstellen Civil Society (Q)*

Een bijeenkomst met de Drentse gemeenten om “hun vragen op te halen”, die door de provincie in 2011 georganiseerd zou worden, heeft in dat jaar niet plaatsgevonden. Met Stamm is begin dit jaar afstemming gezocht om te overleggen over het gezamenlijk uitwerken van projectplannen op geschikte onderwerpen. Een gezamenlijk geformuleerd projectplan over maatschappelijke stages is helaas voor de zomer door de provincie afgewezen.

In de loop van het jaar bleek dat de werkplannen van Stamm en de BOKD niet met elkaar overeen kwamen. In het werkplan van de BOKD stond dat de BOKD in samenwerking met Stamm drie projectvoorstellen zou opleveren. In het werkplan van Stamm stond dat er in samenwerking met de BOKD één voorstel zou worden opgeleverd. In overleg met accounthouder in oktober is afgesproken dat er één gezamenlijk projectvoorstel zou worden aangeleverd en dat dat ook zou worden uitgevoerd.

Daarop is in overleg met Stamm CMO en Vereniging Dorpsbelangen Eexterveenschekanaal (VDE) een projectplan opgesteld. Het doel van de pilot is het versterken van de maatschappelijke kansen voor dorpshuis de Kiep om daarmee de sociale betrokkenheid en burgerschap van het dorp te vergroten. Het doel van het project is om de pilot voor te bereiden, te ontwikkelen en te implementeren.

De BOKD (en STAMM) zijn in contact gekomen met het bestuur van VDE dat ook als bestuur fungeert van dorpshuis de Kiep. Het bestuur wil de leefbaarheid van het dorp en omgeving versterken door samen met zoveel mogelijk dorpsbewoners nieuwe activiteiten in en rond het dorpshuis te ontwikkelen waarmee ook de exploitatie van het dorpshuis op langere termijn kan worden versterkt. Daarbij gaat het ook om economische activiteiten die tot waardecreatie op lokaal niveau leiden.

Er is een plan van aanpak aangeleverd. Stamm en BOKD zijn in gesprek met het bestuur en dorpsbewoners om een dorpsdelegatie te formeren die samen met BOKD en Stamm aan de slag gaat met dorpskracht en leefbaarheid in Eexterveenschekanaal. De afstemming met de partijen onderling heeft meer tijd in beslag genomen dan voorzien waardoor het project nog niet is afgerond. Plan van Aanpak is opgeleverd in december 2012 en het project zal in 2013 worden afgerond.

Ondersteuning

Dit onderwerp omvat:

R. Buurt- en dorpshuizen

S. Dorpen

T. Forum

U. Webmails

- *Buurt- en dorpshuizen (R)*

Bevordering van zelfredzaamheid door aanleveren van kennis en advies over efficiënte exploitatie en beheer van buurt- en dorpshuizen.

Resultaat: 77 klantencontacten waarvan 10 werkbezoeken aan 7 dorpshuizen.

Er zit een stijgende lijn in het aantal vragen van dorpshuizen aan het SDD.

	2012	2011	2010*
Klantencontacten	77	50	34
Werkbezoeken	10	23	20

* voor 2010 geldt de periode vanaf 1 maart t/m 31 december 2010

Het SDD probeert zoveel mogelijk vragen telefonisch en/ of per mail af te handelen. In 2012 is dat gelukt in 7 van de 8 vragen. Dorpshuizen in Drenthe zijn veelal bekend met onze website en de Vraagbaak die zij kunnen raadplegen. Maar soms gebeurt het dat ze contact opnemen omdat ze daar geen (bevredigend) antwoord kunnen vinden op hun vraag of wegwijs moeten worden gemaakt. Bij complexere vragen zoals fondsenwerving en opstart of doorstart van een dorps huis of MFA wordt een werkbezoek ingepland.

De consulent geeft informatie en advies over uiteenlopende onderwerpen: het opstellen van een ondernemingsplan, verbetering exploitatie, verbouw van het dorps huis en fondsenwerving, facilitaire zaken (zoals teruggaaf energiebelasting), relevante wet- en regelgeving op het gebied van horeca (Drank en Horecawet, HACCP) en Veiligheid (Risico Inventarisatie Evaluatie, Bedrijfshulpverlening, brandveiligheid) en personele zaken (zoeken van vrijwilligers, opstellen functieprofiel, werkgeverschap, opleidingseisen).

De toename van het aantal vragen heeft verschillende oorzaken:

- Het SDD heeft de afgelopen twee jaar -via de website en nieuwsflits- veel aandacht besteed aan de mogelijkheid voor dorpshuizen om energiebelasting terug te vragen. Deze regeling dateert van 2006, maar veel dorpshuizen verkeren in de -onjuiste- veronderstelling dat zij daar geen aanspraak op kunnen maken. Het SDD informeert hen hoe ze dat kunnen doen.

In 2012 heeft het SDD 16 dorpshuizen geïnformeerd en dat heeft ertoe geleid dat 11 dorpshuizen van de belastingdienst een positieve beschikking hebben ontvangen met een totaal terugverdiend bedrag van € 41.000,-.

- Belangrijker is dat veel buurt- en dorpshuizen geconfronteerd worden met de bezuinigingen van gemeenten of andere instellingen. Gemeenten bezuinigen op exploitatie subsidies aan dorpshuizen of verwachten een hogere bijdrage aan het groot onderhoud. Daarnaast hebben dorpshuizen ook voorzieningen uit hun dorpshuis zien verdwijnen, zoals peuterspeelzalen en bibliotheken. Er wordt een groter appel gedaan op zelfredzaamheid van dorpshuizen. Afhankelijk van de vraag geeft het SDD informatie en advies over hoe om te gaan met deze gewijzigde omstandigheden, bijvoorbeeld door ondernemingsplan op te stellen, beter na te denken over activiteiten-aanbod, kostenefficiënter te gaan werken, etc. Anderzijds doen dorpshuizen de consulent ook tips aan de hand. Verschillende besturen bedenken verschillende oplossingen en deze kunnen door de consulent worden overgedragen.

Bezochte dorpshuizen:

Drijber ('t Kaampie); Eext (dorpshuis Eext); Eexterveenschekanaal (De Kiep); Nieuw Balinge (De Heugte); Nieuw Roden (Nij Roon); Zeijen (MFA in oprichting); Zweeloo (De Spil).

- *Dorpen (S)*

Bovensmilde → op verzoek mede voorbereiden en leiden van een avond met vertegenwoordigers van alle verenigingen in het dorp. Doel was om elkaar te leren kennen, te weten wat iedere club allemaal (in en voor het dorp) doet en te bezien of er samenwerkingsmogelijkheden zouden kunnen zijn. De opkomst van 40 personen en de aanwezigen waren positief over het initiatief van dorpsbelangen en de mogelijkheden om meer samen te gaan doen.

Balloo → mogelijkheden voor creëren van dorpszaal in nieuw te bouwen Schaapskooi

Hooghalen e.o → duurzaam hooghalen, informatie over vrijwilligers verzekering / informatie over CPO en starters.

Fluitenberg → vraag m.b.t. ledenvergadering

Wachtum → ondersteuning bij projectplan voor de aanleg van een fietspad.

Koekange → voorlichting over de mogelijkheden van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO) voor starters.

Norg → ondersteuning bij de oprichting van Stichting Jong en Duurzaam Norg, ter bevordering van starterwoningen door CPO / Werkgroep Lampes Veentie (Norg): advies bij aanleg natuurlijke speelplaats

Nieuw Balinge → ondersteuning bij het uitwerken van lokale duurzaamheidsinitiatieven

De Groeve → informatie over organisatievormen belangenvereniging; informatie over actualisatie Dorpsomgevingsplannen

Oosterhesselen → ondersteuning planvorming hoe om te gaan met krimp naar aanleiding van het in 2011 georganiseerde lokale krimpdebat

Diphoorn → advies bij planvorming dorpsstuin.

Broekstreek → advies CPO en starters.

Peest → ondersteuning bij RUG studentenonderzoek naar de beleving van het landschap
DB Nieuw Roden: advies over hoe om te gaan met verpauperde leegstaande panden
Vries → CPO en starters in een leegstaand winkelpand
Wilhelminaoord → dorpsommetjes
Tynaarlo → advies gegeven over verwijderde lichtmasten aan de provinciale weg tussen Zuidlaren en Vries
Alteveer/Kerkenveld → mobiliteit (buurtbus)

Verder zijn er regelmatig korte contacten met diverse dorpen over onderwerpen die direct afgehandeld kunnen worden.

- *Forum (T)*

In 2012 is geïnvesteerd in nieuwe ontwikkelingen voor het BOKD-forum. Om een veilige omgeving te creëren, is een adressenbestand in de website aangemaakt. De secretaris van een dorpsbelangenorganisatie of een dorpshuis kan de NAW gegevens van de eigen vereniging/stichting actueel houden. Ieder adres heeft een eigen unieke code. Met behulp van deze code krijgt een persoon toegang tot het forum. De koppeling tussen het adressenbestand en het forum heeft door technische omstandigheden vertraging opgelopen. Verwachting is dat in de loop van 2013 het forum actief zal zijn voor aangesloten ledendorpen en dorpshuizen.

- *Webmails (U)*

- NieuwsFlitsen

Door middel van het verzenden van NieuwsFlitsen zijn onze ledendorpen, aangesloten dorps- en buurthuizen, individuele leden en iedere geïnteresseerde die zich heeft geabonneerd op de NieuwsFlits, geïnformeerd over nieuws en wetenswaardigheden. Minimaal eens per maand zijn de Nieuwsflitsen verstuurd. Een greep uit de onderwerpen die aan bod zijn geweest:

- Informatie over organisatie BOKD
- Informatie over de verschillende cursussen/workshops, te denken valt aan Marketing voor dorpshuizen, Vinden en binden van vrijwilligers, BHV herhalingscursussen, VNG vrijwilligerspolis, Buma, Sena en Videma, nieuwe Drink- en Horecawet, van beheerder naar gastheer/-vrouw, AED
- Vraagbaak dorpshuizen.nl
- Onderzoek sociale media en kennis delen over dorpsontwikkeling
- Digitale dorpsatlas
- Knapzakroutes
- NL Doet / Burendag
- Samen Drenthe Schoon
- Buitenspeelsubsidies
- Kern met Pit
- Participatie, wat houdt dat in?
- DE (duurzame energie) Kop van Drenthe (www.mienarf.nl)

- Veenkoloniën aan zet
- Coöperatie, iets voor uw dorp
- Besparing energie
- Statuten dorpsbelangenorganisaties en het ontvankelijk zijn als partij in procedures
- Nationale erkenning Vijf Sterren Dorpen methodiek / actief Burgerschap in kleine dorpen (SEV publicatie)
- Dorp & Landbouw Norg
- Peest in perspectief
- Dorpstuin Diphorn / Aole Kerkhof Barger-Compascuum / Bosakkers Gasteren
- Eco-Oostermoer
- Zwembaden in Drenthe met sluiting bedreigd
- Voorzieningenbeleid in Westerveld

De volledige lijst is te vinden op http://www.bokd.nl/overzicht_nieuwsbrieven.aspx

Inventarisatie

Via webmails inventarisatie gehouden over o.a. status zwembaden en bereikbaarheid mobiele telefonie.

Website

Regelmatig werd actueel nieuws, voor iedereen beschikbaar, op de website geplaatst.

Sociale Allianties en Vrije Ruimte

Dit onderwerp omvat:

- V. Sociale allianties
- W. Vrije ruimte
- X. Overig

- *Sociale allianties*

- Provincie Drenthe

- De provincie Drenthe heeft gemeenten in de gelegenheid gesteld gebruik te kunnen maken van de expertise en ureninzet van de BOKD en het SDD. Dit jaar hebben twee gemeenten daarvan gebruik gemaakt:

- Westerveld, inspraaktraject sociale structuurvisie Westerveld

- De gemeente Westerveld heeft de BOKD gevraagd de dorpen bij te staan met betrekking tot de sociale structuurvisie. Hiervoor zijn alle dorpsbelangenorganisaties uitgenodigd met het verzoek de uitnodiging ook door te sturen aan de andere verenigingen/stichtingen in hun dorp. In februari zijn er twee informatie avonden geweest (i.v.m. de problematiek, één avond voor kleine dorpen en één avond voor grotere dorpen) waarbij de BOKD de dorpen geïnformeerd heeft over het traject en een mogelijke inspraak. Op verzoek van de dorpen heeft de BOKD een handleiding gemaakt en een model voor de inspraak. De dorpen konden deze dan aanpassen naar hun eigen wensen.

- Noordenveld, verzelfstandiging dorpshuizen

- De gemeente Noordenveld heeft aan de BOKD/SDD gevraagd of de BOKD/ SDD hen zou kunnen ondersteunen en adviseren bij de harmonisatie van het dorpshuizenbeleid. Deze ondersteuning zou worden geboden met uren uit sociale agenda, sociale allianties en vrije ruimte (werkplan 2012).

- De BOKD heeft een aantal gesprekken gevoerd op bestuurlijk en ambtelijk niveau. De BOKD/ SDD heeft een concept projectplan aangeleverd waarin -op verzoek van de gemeente Noordenveld- enkele aanpassingen zijn opgenomen. Uiteindelijk heeft de gemeente op 11 december 2012 toestemming gekregen van de provincie om uitvoering te geven aan het plan. Het proces dat mogelijk zal leiden tot harmonisatie van het dorpshuizen beleid is in volle gang en zal worden afgerond in 2013.

- *Vrije ruimte (W)*

- Sociale Marketing voor dorpshuizen, workshop en handboek

- In 2011 heeft het SDD een enquête verspreid onder de Drentse dorpshuizen. Een van de uitkomsten was dat veel dorpshuizen de afgelopen vijf jaar het activiteitenaanbod of belangstelling voor hun activiteiten hadden zien afnemen. Daarnaast informeren dorpshuizen bij het SDD naar tips voor een goede aansprekende activiteit.

- Het SDD is daarop in contact opgenomen met Deet Hoogveld, voormalig docent Sociale Marketing aan Hogeschool de Horst te Driebergen. Op ons verzoek heeft Deet Hoogveld een workshop Sociale Marketing voor dorpshuizen ontwikkeld en aangeboden. Er was veel belangstelling voor deze cursus. Er waren 23 deelnemers van 14 verschillende dorpshuizen.

De workshop werd afgerond met een nieuwe activiteit per dorps huis. De deelnemers hebben een evaluatie formulier ingevuld en de reacties waren unaniem vol lof. Momenteel is Deet Hoogveld bezig met het opstellen van een handboek Sociale Marketing voor dorps huizen. Deze zal worden opgeleverd op 1 mei 2013.

EO Wijersprijsvraag

Dit voorjaar werden in Veendam de winnaars bekend gemaakt van de EO Wijers Ontwerpprijsvraag. Gebied van studie waren de Veenkoloniën. Op verzoek van de provincies Groningen, Drenthe en de Agenda van de Veenkoloniën hebben de BOKD en de Vereniging Groninger Dorpen de inzendingen beoordeeld op praktische toepasbaarheid en is medewerking verleend aan de organisatie voor een Veenmarkt eind november. Doel was om inwoners van het gebied te informeren over de uitkomsten van de prijsvraag en om in gesprek te gaan met bewonersgroepen om te horen hoe initiatieven het beste verder geholpen konden worden. Wegens gebrek aan animo is de markt helaas afgelast. Verder is in Klazienaveen een informatiebijeenkomst bijgewoond van een van de deelnemers aan de prijsvraag. Onder de naam "Veenparcours" werd bij dorpen gepolst of er animo was om fysieke en andere verbindingen te gaan leggen tussen dorpen waarmee ontmoeting en beweging (sport) gestimuleerd kon worden. Daarop zijn eind dit jaar voorbereidingen gedaan voor het organiseren van een gesprek in klein comité met een achttal mensen uit het gebied. Dat gesprek zal in het begin van het nieuwe jaar 2013 plaats vinden.

Netwerk Duurzame Dorpen Drenthe

Geïnspireerd op het Netwerk Duurzame Dorpen in Friesland heeft de BOKD dit idee aangepast aan de Drentse context en met verschillende partijen gesproken over een mogelijke invulling voor de provincie Drenthe, onder andere met vertegenwoordigers van de Provincie en de Drentse Energie Organisatie. De basisgedachte achter het NDD is dat dorpen elkaar versterken door het uitwisselen van ervaringen op het gebied van duurzaamheid in de breedste zin des woord.

Gemeente Midden-Drenthe

In de gemeente Midden Drenthe heeft de BOKD ondersteuning geboden bij de planvorming van het programma: *onbeparkt holdbaar, uitgevoerd door Welzijn Midden Drenthe*.

Gemeente Westerveld

Met Westerveld zijn gesprekken gevoerd aan de vooravond van nieuw beleid op het gebied van duurzaamheid.

Energielandschap Kop van Drenthe

In 2012 is de BOKD als samenwerkingspartner betrokken geweest bij het door de Provincie Drenthe geïnitieerde project DE (Duurzame Energie)- kop van Drenthe. Het doel van dit project was het in kaart brengen van de potentie aan duurzame energie in relatie tot het Landschap in de dorpen van de Gemeenten Tynaarlo en Assen.

Een draagvlakpeiling voor duurzame energie onder de inwoners was een van de onderdelen in het project. De betrokken dorpen zijn door de BOKD geïnformeerd over het project door voorlichtingsbijeenkomsten, het verspreiden van promotiemateriaal en mailings. Een speciaal voor dit project ontwikkelde website is door de BOKD beheerd. Een concreet resultaat van DE Kop van Drenthe is dat in een viertal dorpen lokale duurzaamheidsinitiatieven van de grond gekomen zijn en in een vijfde dorp de uitwerking van een bestaand initiatief versterkt wordt door de bijdragen van de Gemeenten Assen en Tynaarlo.

- **Overig (X)**

Controle belastingdienst

De BOKD heeft medewerking verleend aan een Boekencontrole van de Belastingdienst. Alles bleek prima in orde te zijn.

Bijlage projectenoverzicht 2012

Historische Dorpsatlas Drentsche Aa

Als vervolg op de publicatie van de Veldnamenatlas is samen met de faculteit Landschapsgeschiedenis van de Rijksuniversiteit Groningen en historisch geograaf Hans Elerie een website ontwikkeld. Doel is om kennis te verzamelen van zowel professionals enerzijds alsook amateur historici anderzijds en deze breed toegankelijk te maken.

Met een werkgroep uit Eext zijn gegevens verzameld en is de website getest. De presentatieavond vlak voor de zomervakantie werd druk bezocht, met enthousiaste reacties na afloop. Alle dorpen in het gebied zijn in het najaar aangeschreven en gevraagd een contactpersoon te vinden die in overleg met dorpsbelangenorganisaties, boermarken en historische verenigingen zorg draagt voor het vullen van de website met gegevens en verhalen over de historie. Meer informatie: zie

www.dorpsatlasdrentscheaa.nl

Bosakkers Gasteren

Ondersteuning en procesbegeleiding van een werkgroep in het dorp die dit jaar een advies opgesteld. Onderwerp: landschappelijke inpassing van de laatste fase van het woningbouwplan Bosakkers. In dit project is samengewerkt met landschapsarchitecte Lon Schöne van Buro Schöne. Het advies is in november aangeboden aan wethouder Wiersum van de gemeente Aa en Hunze.

Herinrichting Brink Ruinen

Op verzoek van Dorpsbelangen Ruinen heeft de BOKD procesondersteuning verleend aan een lokale uitwerkgroep voor het opstellen van een advies voor de herinrichting van de brink in het centrum. Atelier Mooi Drenthe was ook betrokken en heeft geadviseerd op het gebied van landschappelijke kwaliteit en ruimtelijke planvorming. Het advies is aan de gemeente De Wolden aangeboden.

Vijf Sterren Samenwerking:

In het kader van het Provinciaal beleidsdocument over krimp van Groei naar Bloei wordt het experiment Vijf Sterren Samenwerking uitgevoerd in drie dorpen in de gemeente Aa en Hunze: Grolloo, Schoonloo en Broekstreek/Ekehaar. Het idee is om te onderzoeken welke samenwerkingsmogelijkheden bestaan op het gebied van leefbaarheid en voorzieningen in tijden van krimp en andere ongemakken. Samenwerking die gebaseerd is op de eigenkracht, hiervoor is de methode Vijf Sterren Dorpen toegepast, in de drie dorpen. Het project wordt in 2013 afgerond.

Advies Dorpsprogramma's gemeente Tynaarlo

Op verzoek van de gemeente is gestart met het ontwikkelen van een format om afspraken tussen dorpen en de gemeente vast te leggen en bij te houden. In het voorjaar van 2013 zal het resultaat met de gemeente worden besproken.

Dorpsstokkie

In opdracht van de Landelijke Vereniging Kleine Kernen en het ministerie van Binnenlandse Zaken is een project gestart om dorpen bewust te maken van ontwikkelingen (bijv. demografie, terugtrekkende overheid) en hen te stimuleren om onderling samen te werken.

Naast Drenthe doen de provincies Limburg, Friesland en Gelderland mee onder de naam "Burgerschap in Krimpregio's". In Drenthe zijn drie clusters van dorpen betrokken bij dit project, te weten: Zeegse, Tynaarlo & Oudemolen; Odoornerveen, Schoonoord & De Kiel; Wachtum, Holsloot-Den Hool en Dalen. Binnen het project worden een aantal vrijwilligers opgeleid om straks voor de BOKD dorpen te kunnen voorlichten. Het project loopt door in het nieuwe jaar.

Projectplannen LVKK

Op verzoek van de Landelijke Vereniging van Kleine Kernen is een projectplan opgesteld over het thema bewustwording ten aanzien van demografisch ontwikkelingen. Daarnaast is met de Vereniging Groninger Dorpen meegewerkt bij het maken van een projectplan over de veranderende verantwoordelijkheid ten aanzien van voorzieningen. Of de BOKD ook (mede)uitvoerder wordt van de projecten is nog niet bekend.

Vijf Sterren Dorp Aalden

Het dorp Aalden is het zesde dorp met de Vijf Sterren Dorpen Status. De resultaten van het project zijn weergegeven in een kwartetspel dat onder alle huishoudens in Aalden verspreid is. Op het centrale plein in het centrum van Aalden is een bord geplaatst als eerbetoon aan de vrijwillige inzet van de inwoners om hun dorp leefbaar te houden, denk hierbij bijvoorbeeld aan het zwembad Aalden/Zweeloo. Dorpsbelangen Aalden heeft de aanbevelingen voor de korte en langere termijn geadopteerd en zal deze de komende jaren uitvoeren. Dit in 2012 afgeronde project is mogelijk gemaakt door financiering van de Provincie Drenthe.

CPO Nieuw Roden

In November 2011 is de Stichting Jong en Duurzaam Nieuw-Roden opgericht met als doel om betaalbare en duurzame woningen te realiseren voor ongeveer 20 starters, in de vorm van Collectief Particulier Opdrachtgeverschap (CPO). De BOKD is de procesbegeleider bij het realiseren van deze plannen. De gemeente Noordenveld heeft een bouwlocatie aangewezen. Bij het bodemonderzoek ter voorbereiding van de bestemmingsplanwijziging is verontreiniging aangetroffen. Dit had als gevolg dat de grondexploitatie (GREX) negatief uitviel. In samenwerking met de Stichting heeft de gemeente een nieuwe bouwlocatie gezocht in Nieuw-Roden. De planologische procedures voor dit bouwterrein zullen in april 2013 beginnen, waarna de Stichting kan beginnen met het uitwerken van haar plannen. Dit project is mogelijk gemaakt door bijdragen van de Provincie Drenthe en de gemeente Noordenveld. Het project loopt tot eind 2013.

Dorpsbossie Nieuwlande

Het in 2011 afgeronde werkplan voor het onderhoud en de ontwikkeling van het Dorpsbosje in Nieuwlande is door de werkgroep `Nieuwlande Rondom` en een groep bewoners uitgevoerd onder begeleiding van Landschapsbeheer Drenthe. Daarnaast zijn sociaal-educatieve activiteiten met de basisscholen in het bosje gerealiseerd. De werkzaamheden aan het dorpsbosje worden in 2013 afgerond. Dit project is mogelijk gemaakt door de Provincie Drenthe en de gemeente Hoogeveen. Aandachtspunt voor 2013 is de borging van het onderhoud en het gebruik door de bewoners op de langere termijn.

Belevingsonderzoek / Dorpsvisie Havelte

Het in 2011 met de Dorpsgemeenschap Havelte opgestarte project Hart voor Havelte is in 2012 afgerond met de door de bewoners uitgewerkte publicatie van de dorpsvisie. Deze dorpsvisie is gebaseerd op het belevingsonderzoek onder de inwoners van Havelte met een respons van 92%. Dit project is mogelijk gemaakt door bijdragen van de gemeente Westerveld.

Dorp en Landbouw Norg

Het project Dorp en Landbouw Norg is in 2012 afgerond. Het doel van het project was het verbinden van burgers en boeren. In het dorp Norg zijn geen actieve boerenbedrijven meer, de verbinding is gezocht met de boeren uit de omgeving die op het grondgebied van het dorp werken. Het project heeft geresulteerd in een aantal producten, zoals het plaatsen van borden met informatie over de gewassen in de omgeving, een wandelboekje met linken naar de agrarische activiteiten en een kinderwandelroute met wetenswaardigheden over de landbouw. In samenwerking met de basisschool wordt nog gewerkt aan lesbrieven over de landbouw, deze zijn naar verwachting in 2013 afgerond. Dorp en Landbouw is een samenwerking tussen de Belangenvereniging Norg, de Boermarken, de recreatie ondernemers, LTO, de Historische Vereniging Norch en de Vrouwen van Nu. Het project is mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van de Belangenvereniging Norg, de Provincie Drenthe, de gemeente Noordenveld, Ministerie van ELI (ex LNV Noord) en de KNHM. Het gedachtegoed van Dorp en Landbouw wordt geborgd door de Stichting Dorp en Landbouw Norg in oprichting.

Herstel cultuurhistorische laadplaats voor paarden Norg

In het kader van het Brinkenplan Noordenveld, uitgevoerd door de Landschapsbeheer Drenthe, heeft de BOKD in samenwerking met de Boermarke van Norg en de Historische Vereniging Norch het herstel van de uniek paardenlaadplaats bij de brink aan de Peesterstraat begeleid. Hierbij is ook een informatiebord over de aanliggende brink geplaatst, met als doel om deze toegankelijker te maken voor het publiek. In 2013 zal nog een aantal informatieborden geplaatst worden bij brinken in Noordenveld en wordt een brochure met fietsroute over alle brinken in Noordenveld gepubliceerd. Het project wordt uitgevoerd in opdracht van Landschapsbeheer Drenthe en is mogelijk gemaakt door de Gemeente Noordenveld, de Provincie Drenthe, Regiovisie Assen-Groningen en de Nationale Postcodeloterij.

Woonbehoefteonderzoek Weerdinge

In samenwerking met het Plaatselijk Belang Weerdinge en met ondersteuning van Emmen Revisited, Sedna en Lefier is in 2012 een woonwensen onderzoek uitgevoerd onder de oudere (60+) en jongere (17-30) inwoners en oud-inwoners uitgevoerd. De resultaten van dit onderzoek zijn in februari 2013 gepresenteerd aan de inwoners van Weerdinge. Het project is mogelijk gemaakt door de gemeente Emmen en Lefier (woningcorporatie) en Plaatselijk Belang Weerdinge.

Dorpsplan Wapserveen

In samenwerking met de Dorpsgemeenschap Wapserveen is in het najaar 2012 een belevingsonderzoek uitgevoerd naar de leefbaarheid in het dorp. De resultaten van dit onderzoek met een respons van 93% vormen de basis voor het formuleren van een Dorpsplan in 2013.

Bij de realisatie van het belevingsonderzoek is nauw samengewerkt met studenten Toegepaste Aardrijkskunde van de Hogeschool van Hall Larenstein. De financiële ondersteuning voor dit project komt van de Gemeente Westerveld.

Duurzaamheidsinitiatieven Gemeente Assen,

Op verzoek van de gemeente Assen kunnen lokale initiatieven uit de dorpen van de gemeente door de BOKD ondersteund worden bij het uitwerken van hun plannen op het gebied van duurzame energie. Met een aantal dorpen is contact geweest, hieruit is naar voren gekomen dat het initiatief Energierijk Zeijen in 2013 daar waar nodig een beroep kan doen op de expertise van de BOKD.

Duurzame Energie de Kop van Drenthe

In 2012 is de BOKD als samenwerkingspartner betrokken geweest bij het door de Provincie Drenthe geïnitieerde project DE (Duurzame Energie) kop van Drenthe. Het doel van dit project was het in kaart brengen van de potentie aan duurzame energie in relatie tot het Landschap in de dorpen van de Gemeenten Tynaarlo en Assen. Een draagvlakpeiling voor duurzame energie onder de inwoners was een van de onderdelen in het project. De betrokken dorpen zijn door de BOKD geïnformeerd over het project door voorlichtingsbijeenkomsten, het verspreiden van promotiemateriaal en mailings. Een speciaal voor dit project ontwikkelde website is door de BOKD beheerd. Een concreet resultaat van DE Kop van Drenthe is dat in een viertal dorpen lokale duurzaamheidsinitiatieven van de grond gekomen zijn en in een vijfde dorp de uitwerking van een bestaand initiatief versterkt wordt door de bijdragen van de Gemeenten Assen en Tynaarlo.

